

Zapisnik
s 29. sastanka Radne skupine Istarske županije
za ujednačavanje terminologije na talijanskom jeziku održanog u Pazinu
u utorak 10. lipnja 2025. s početkom u 10:00 sati

Prisutni

Istarska županija-Regione Istriana – Marina Barbić-Poropat
Istarska županija-Regione Istriana – Viviana Viviani
Grad Pula-Pola – Cristina Sodomaco Damijanić
Grad Pula-Pola – Kristina Fedel Timovski
Grad Rovinj-Rovigno – Verena Sošić-Cerin
Grad Rovinj-Rovigno – Stellina Garbin
Grad Vodnjan-Dignano – Gianna Fioranti
Grad Poreč-Parenzo – Edi Zarli
Odvjetnica Tiziana Paris

Gosti na daljinu

Tanja Sternad – Središnji ured za slovenski jezik Regije FJK
Fedra Paclich – Središnji ured za slovenski jezik Regije FJK
Italo Rubino – OIIFI, Europska komisija

Dnevni red

1. Usvajanje dnevnog reda
2. Usvajanje zapisnika s prethodnog sastanka
3. Priopćenja koordinatorice
4. Strojno prevođenje i prevođenje temeljeno na umjetnoj inteligenciji u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Istarske županije
5. Izborna terminologija: ažuriranje Glosara (objava rezultata izbora)
6. Razno

AD 1

Budući da kolegica koja je predložila temu umjetne inteligencije (točka 4.) nije bila prisutna na sastanku te da su kolegice iz Regije FJK najavile da moraju ranije napustiti sastanak, odlučeno je zamijeniti redoslijed točaka 4. i 5. Tako izmijenjeni dnevni red usvojen je jednoglasno.

AD 2

Zapisnik s prethodnog sastanka usvojen je jednoglasno.

AD 3

Koordinatorica je obavijestila prisutne da je uputila dopis novoizabranoj potpredsjednici Županije Jessici Acquaviti, zamolivši je da razmotri mogućnost organiziranja sastanka sa županijskim izbornim povjerenstvom, koje bi još uvijek trebalo biti na dužnosti, kako bi se izložile poteškoće u prevoditeljskom procesu i iznijeli konstruktivni prijedlozi za sljedeće izbore. Odgovor još nije primila.

Što se tiče stručnog usavršavanja Skupine, koje se obično održava u posljednjem tromjesečju godine, koordinatorica je predložila da se kontaktira računovotkinja Iva Lesjak, nakon što je dobila e-mail Društva sudskih tumača i prevoditelja DSTiP kojim je najavljen njezin webinar o hrvatsko-talijanskoj računovodstvenoj terminologiji. Čini se da ima srednjoškolsko obrazovanje iz područja računovodstva te diplomu iz ekonomije stečenu u Italiji. Koordinatorica je predložila da je se kontaktira i provjeri bi li mogla održati stručno usavršavanje uživo, s naglaskom na proračun jedinica lokalne

samouprave. Skupina smatra da su teme iz talijanske lingvistike dovoljno obrađene te da je umjesto zemljišnih knjiga hitnije obraditi temu proračuna.

Koordinatorica je upitala kolegice iz Trsta jesu li dobile odgovor pravnog stručnjaka o izrazu „in combinato disposto” kao prijevodu izraza *u svezi s (člankom)*, kao stručno preciznijem rješenju od dosad korištenih izraza „in riferimento a” odnosno „in relazione a”. Tanja je odgovorila da odgovor još nisu primile te da su u Središnjem uredu za slovenski jezik odgovarajući slovenski izraz prevodili kao *come previsto da*. Pojasnila je da se *in combinato disposto* upotrebljava kada se zajedno navodi više normativnih upućivanja. Tiziana je dodala da se u pravnim tekstovima obično susreću izrazi *in conformità con* ili *ai sensi di*. Koordinatorica je napomenula da Eurlex za *u svezi s* navodi *in combinato disposto*. Fedra je primijetila da Glosbe također povezuje *in combinato disposto* s izrazom *u svezi s*. Nakon kratke razmjene mišljenja odlučeno je da se za prijevod izraza *u svezi s* koristi *in riferimento a*. U vezi s time koordinatorica je najavila da će se obratiti prof. Paolucciju.

Koordinatorica je upitala Skupinu smatra li prikladnim podijeliti Glosar u dvije zasebne publikacije, budući da će uskoro sadržavati 12 stranica pojmova i gotovo isto toliko stranica s ujednačenim prijevodima izbornih tekstova. Nakon kratke razmjene mišljenja odlučeno je da se struktura Glosara zasad ne mijenja. U budućnosti će se, bude li potrebno, izraditi dvije publikacije: glosar i zbirka ujednačenih prijevoda.

AD 4

Detaljna analiza prijevoda dokumenata koji se odnose na rezultate županijskih izbora dovela je do određenih leksičkih i sintaktičkih izmjena koje će biti unesene u Prilog Glosara. Osim toga, otvorena su sljedeća pitanja.

U hrvatskim naslovima (Rezultati izbora članova Županijske skupštine / župana i zamjenika župana; Odluka o održavanju drugog kruga glasovanja za izbor župana i zamjenika župana) uočava se oscilacija između jednine i množine imenice *izbor(i)*. Kada se pojavljuje oblik genitiva *izbora*, ponekad je nemoguće zaključiti misli li se na jedninu (u značenju odabira, izbora) ili na množinu (u značenju izbornog procesa). Očito je da se, čak i kada se imenica *izbor* upotrebljava u jednini, ona tumači kao ekvivalent talijanskoj množini *elezioni*. Nakon kratke razmjene mišljenja odlučeno je da se u talijanskom prijevodu uvijek zadrži množina, neovisno o tome pojavljuje li se u hrvatskom izvorniku jednina ili množina.

Italo Rubino predložio je da se dodatno produbi analiza sintagme *elezioni suppletive*. Čini se da se pridjev *suppletivo* upotrebljava u kontekstu izbora zamjene za osobu koja je preminula ili je odstupila, ostavivši upražnjeno mjesto. Fedra Paclich napomenula je da se izraz *elezioni suppletive* u talijanskom jeziku upotrebljava u kontekstu popunjavanja upražnjenog mjesta, kako je navedeno u bilješci uz članak 122. Ustava Republike Italije objavljenog na mrežnim stranicama talijanskog Ustavnog suda. Koordinatorica je odgovorila da će pisati profesoru Paolucciju i zatražiti njegovo mišljenje.

Budući da se u izbornim tekstovima pojavljivao datum 1. lipnja 2025. godine, koordinatorica je upitala koristi li se u talijanskom jeziku još uvijek kružić u eksponentu kao oznaka rednog broja za prvi dan u mjesecu. Svi su prisutni potvrdili navedeno.

AD 5

Što se tiče umjetne inteligencije, upravo se danas u Zagrebu održava Translating Europe Workshop, o kojem Skupina nije bila obaviještena ni od talijanske Antene (koja nas inače obavještava o mrežnim radionicama Translating Europe Workshop), ni od zagrebačke Antene, ni od nekog središnjeg ureda Europske komisije. Koordinatorica je za to doznala

slušajući radijski intervju s prevoditeljem pozvanim kao govornikom, koji je smatrao da ga umjetna inteligencija neće zamijeniti jer prijevode izrađene uz pomoć umjetne inteligencije i dalje mora provjeravati prevoditelj zbog toga što se pojavljuju pitanja pripisivanja odgovornosti u slučaju pogreške u prijevodu te zato što se ne može jamčiti zaštita povjerljivih informacija i osobnih podataka. Koordinatorica je rekla da će pokušati pronaći snimku događaja kako bi je prosljedila Skupini.

Italo Rubino naglasio je važnost uspostavljanja kontakata sa zagrebačkom Antenom. Predložio je da se Antena obavijesti o postojanju Skupine kako bi nas mogla uključiti na svoju mailing listu. Koordinatorica će kontaktirati zagrebačku Antenu.

Italo Rubino već je bio pitao koje bi teme Skupina željela predložiti za eventualna buduća stručna usavršavanja. Koordinatorica je predložila da se od Komisije zatraži edukacija o uporabi umjetne inteligencije i strojnog prevođenja u kombinaciji s Tradosom. Naime, prilikom posjeta Skupine Bruxellesu rečeno je da su informatičari Komisije izradili svojevrsni plug-in koji omogućuje automatski pretprijevod, koji zatim pojedini prevoditelji uređuju izravno u Tradosu. Skupina potvrđuje da je zainteresirana za način rada tog plug-ina.

Italo Rubino odgovorio je da nije sigurno može li se taj plug-in povezati s Trados programima članova Skupine, ali da to svakako treba provjeriti. Sve ovisi o kvaliteti teksta koji se unosi u sustav umjetne inteligencije, budući da umjetna inteligencija funkcionira poput tražilice. Rekao je da će se o tome raspitati.

AD 6

Gianna Fioranti izjavila je da se često služi Glosarom kada prevodi za Grad Vodnjan te da bilježi pojmove koji se često pojavljuju u zaprimljenim tekstovima, a nisu uvršteni u Glosar, kao što su *ispravak* i *bespovratna potpora* (Eurlex: *sostegno non rimborsabile*).

Za izraz *bespovratna potpora* koordinatorica je odgovorila da je riječ o terminu Europske unije te da bi trebalo konzultirati IATE. U dokumentima na engleskom jeziku izraz *bespovratna sredstva* obično se prevodi kao *grant* (*sovvenzione*). Talijanska Porezna uprava koristi izraze *contributo a fondo perduto* odnosno *sostegno a fondo perduto*, no prijevod ipak ovisi o kontekstu. Što se tiče izraza *ispravak*, mogao bi odgovarati talijanskom izrazu *rettifica*, ali i u tom slučaju prijevod ovisi o kontekstu. Koordinatorica je zaključila da je prilikom predlaganja novih termina potrebno zabilježiti točan kontekst, odnosno dokument i rečenicu u kojoj se pojam pojavljuje, kako bi se omogućila ciljana terminološka analiza.

Sljedeći sastanak Skupine održat će se 26. rujna 2025.

Nakon što su iscrpljene sve točke dnevnog reda, sastanak je zaključen u 13:00 sati.

Koordinatorica

Zapisničarka

Marina Barbić-Poropat

Viviana Viviani

KLASA: 024-04/25-03/1

URBROJ: 2163-11/5-25-13